

Становище

от доц. Иринка Атанасова Христова, д.оз

Русенски университет „Ангел Кънчев“ ФЗОЗГ, катедра „Здравни грижи“

Член на Научно жури съгласно Заповед № Р-109-66 от 06.03.2024 г. на Ректора на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна

Относно: Дисертационен труд на тема: „Подобряване качеството на живот при деца с термична травма“.

Област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.4. Обществено здраве и научна специалност „Управление на здравните грижи“.

Автор: Кичка Димитрова Трендафилова, докторант в редовна форма на обучение, Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна, Факултет „Обществено здравеопазване“

Научен ръководител: Проф. Силвия Борисова Димитрова, д.оз.н.

Данни за процедурата: Със заповед на Ректора на МУ-Варна № Р-109-42 от 31.01.2020 г. Кичка Димитрова Трендафилова е зачислена като докторант в редовна форма на обучение в докторска програма „Управление на здравните грижи“. На основание Заповед на Ректора на МУ-Варна № Р-109-66 от 06.03.2024 г. е отчислена с право на защита.

Професионална биография и кариерно развитие

През 2004 г. Кичка Трендафилова е завършила МУ - София, ОКС Бакалавър, специалност Здравни грижи. През 2004 г. придобива ОКС Магистър по специалност Обществено здравеопазване в МУ „Проф. Д-р Параскев Стоянов“ - Варна, а през 2012 г. и по специалност Управление на здравните грижи. През 2023 г. придобива специалност „Болнична хигиена (превенция и контрол на инфекциите)“. Професионалната ѝ дейност започва през 1996 г. като медицинска сестра в Градска болница – Варна. От 2003 г. е старша медицинска сестра на Клиника по термична травма, пластично-възстановителна и естетична хирургия в МБАЛ – ВАРНА към ВМА София, а то 2022 до момента е старша медицинска сестра на Отделение по гастроентерология в областта на онкологичните заболявания в СБАЛОЗ „Д-р М.А. Марков – Варна“ ЕООД.

От 2015 г. до момента ръководи Клинична практика и Преддипломен стаж на специалност Медицинска сестра към Медицински университет „Проф. Д-р Параскев Стоянов“ – Варна.

Характеристика на дисертационното изследване

Актуалност на дисертационният труд

Термичните наранявания при децата представляват сериозен медицински проблем, който води не само до физически болка и увреждания, но и до значителни психологически последици и социални предизвикателства. Подобряването качеството на живот при деца, засегнати от термични наранявания, е от съществено значение не само за тяхното физическо и

емоционално благополучие, но и за техния социален статус. В този контекст медицинската сестра е ключова в екипа за грижа за пациенти с термични наранявания, изпълнявайки разнообразни функции. Въпреки наличието на научни познания и изследвания в областта на термичните наранявания, реализацията на сестринските грижи все още среща предизвикателства, особено поради липсата на ясна нормативна уредба за техните компетенции след приключване на стационарното лечение на пациентите. Дисертационният труд се фокусира върху важен и актуален аспект за разработването и прилагането на методи и стратегии за подобряване качеството на живот при деца с термична травма.

Структура и характеристика на дисертационният труд

Общият обем на дисертационният труд е от 207 страници, структуриран в пет глави със съответните изводи след всяка глава. Включва 50 фигури, 11 таблици и 5 бр. приложения. Библиографията се състои от 200 източника, от които 79 на кирилица, 121 на латиница, 28 % от които са издадени през последните 10 години.

В **първа глава**, с обем от 70 страници, се разглеждат историческите аспекти на термичната травма, еволюцията на лечебните методи и развитието на пластичната хирургия в контекста на българската медицина. Представени са основните измерения на самата травма, включително видовете и класификацията на изгарянията, както и тяхното влияние върху здравето на децата. Запознаването с термичната травма при деца е от особено значение поради специфичните особености на тяхното физиологично и психологическо развитие. В този контекст са обхванати същността и значението на термичната травма при деца, както и нейното влияние в педиатричната практика. В литературния обзор подробно са описани сестринските дейности и грижи при термичната травма, с фокус върху компетентностите на медицинската сестра в тази област, факторите, оказващи влияние върху качеството на здравните грижи, и конкретните сестрински дейности в клиниката за лечение на термична травма.

От начина, по който е структурирана и представена информацията в първата глава, се вижда, че докторантката демонстрира отлични познания в избраната област на изследване. Използвала е подходящи и добре синтезирани източници в подкрепа на своите научни аргументи. Това показва нейната компетентност по темата и способността ѝ да извлича основна информация от научната литература.

Във **втора глава** е представена методологията на научното изследване, включваща цел, задачи, работни хипотези, предмет и обект на изследването, дизайн и организация, методи на проучването. Целта на дисертационното изследване е ясно формулирана. За изпълнението ѝ са представени 7 задачи, които отразяват прецизно научноизследователската работа на докторантката. Определен е обема на проучването – общо 314 лица. Подробно е представен използваният инструментариум. Етапите на научно-изследователската работа са представени в табличен вид и отразяват конкретните дейности и времевата рамка на изпълнението им. Използван е широк набор от социологически и статистически методи, които позволяват да се осъществят стойностни измервания и заключения.

В **трета глава**, с обем от 35 стр., са представени резултатите и обсъждането от проведеното изследване. Изследването е описано с обстойно

анализиране мнението на общо 182 родители на деца, които са хоспитализирани по повод термична травма, като от тях чрез дълбочинно интервю е проучено мнението на 10 родители на деца, претърпели термична травма с над 20% засягане на телесна повърхност. Този подход насочва вниманието към предизвикателствата и възможностите за подпомагане и подобряване качеството на живот на децата и техните семейства. Проучено е мнението и на 61 медицински специалисти от лечебни заведения за болнична помощ в страната, специализирани в областта на лечението на изгаряния, 57 педагози и медицински сестри от детски заведения в град Варна и 14 експерти – медицински специалисти, ръководители на структури за лечение на изгаряния.

Анализът обхваща основните приоритети във възстановителния период след термична травма, като се фокусира върху лечението, физическото и емоционалното възстановяване на децата, както и подкрепата, необходима за семействата им. Разглеждат се и потребностите на децата и техните семейства по време на процеса на възстановяване от термична травма, като социална подкрепа, психологическа помощ и образователни възможности. Отчита се значението на информираността на родителите на децата, както и тяхната връзка с общността като цяло.

Разкриването на специализирана структура за лечение на пациентите след хоспитализацията е категорично подкрепено от болшинството респонденти. Анализирано е значението на координацията между различните медицински и немедицински специалисти, като ключов фактор за успешното възстановяване на децата.

Подробно са изследвани и анализирани професионалните сестрински дейности при термичните травми. Резултатите подчертават необходимост от комплексни програми за физическо възстановяване, психологическа подкрепа и социална адаптация на тези деца. Проучването разкрива желанието на родителите за по-широкомащабни превантивни мерки и подкрепа по време на възстановителния период.

В **четвърта глава**, използвайки анализа на литературните източници и резултатите от проучването, са разработени практически подходи за подобряване на здравната грижа. Резултатите от проведеното проучване спомагат за предлагане на практически насоки за оптимизиране на сестринските грижи при деца, претърпели термична травма, с реална възможност за интегриране в практиката.

Разработена е **Организационна рамка за работа с деца, претърпели термична травма**, обхващаща различни аспекти на лечението и подкрепата за засегнатите деца във възстановителния процес. Рамката позволява индивидуализиране на сестринските грижи в зависимост от специфичните нужди на всяко дете.

За подобряването на организацията и ефективността на здравните грижи при деца с термична травма е предложена и Обща концептуална рамка, съобразена с потребностите на пациентите. Насоките за подобряване на здравните грижи в нея са класифицирани в три категории – структура, процес и резултат. Рамката се фокусира върху структурната област, която е свързана със системата на здравеопазване и предоставя основата, върху която се изгражда грижата за пациентите и оказва влияние върху процесите и резултатите от тази грижа.

За организирането на медицинските грижи по време на възстановителния период при деца, които са претърпели термична травма, е предложен Контролен лист за оценка на състоянието на пациента (детето). Този инструмент би допринесъл за установяването на стандартизирани процедури за оценка, за откриване на области, изискващи интервенции, за осигуряване на навременна грижа и за подобряване комуникацията между медицинските специалисти.

Представеният SWOT анализ е комплексен и обхваща широк спектър от аспекти, които са от значение за оптимизирането на грижите при деца с термична травма след приключване на стационарното им лечение. Анализът дава ясна представа за текущото състояние и помага за идентифициране на основните фактори, които трябва да се вземат предвид при планирането на стратегии за подобряване на грижите за тези пациенти.

Петата глава представя изводите, предложенията и приносите на дисертационния труд. Изводите са описани ясно и систематично, като отговарят на основната цел и отразяват отговорите на научните хипотези. Формулираните предложения, оформени на базата на получените резултати, са насочени към Министерство на здравеопазването, Национална здравно-осигурителна каса, Министерство на образованието и ръководствата на лечебните заведения. Целта на тези предложения е да подобрят съществуващите практики и процедури, свързани със здравните грижи и подкрепата на децата след термична травма, с цел постигане на по-високо качество на живот и благополучие.

Приноси с теоретико-познавателен и практико-приложен характер

Дисертационното изследване представлява оригинално научно проучване, което съдържа значим принос към научната общност в контекста на подобряването на качеството на живот при деца, които са претърпели термична травма. Това изследване разширява разбирането за ефективните методи и практики за подпомагане възстановяването и адаптацията на тези деца. Чрез систематичното анализиране на съществуващите практики и предлагането на потенциалните иновации, авторката предоставя нови перспективи и решения за подобряване на здравните грижи и качеството на живот на децата, засегнати от термична травма.

Приемам справката за приносите, отразяваща реални достижения така, като е систематизирана от авторката. Тези научни приноси представляват значима добавена стойност към съществуващите познания в областта на термичната травма и грижите по време на възстановителния процес.

Авторефератът е в обем от 84 стр., съставен в съответствие с изискванията и отразява съдържанието на дисертационната работа. Онагледен е с таблици и фигури, които представят информацията по ясен и конкретен начин.

Във връзка с дисертационния труд са представени 3 научни публикации.

Лични впечатления – нямам.

Заклучение

Дисертационният труд на Кичка Димитрова Трендафилова представлява оригинална разработка, фокусираща се върху значим проблем в областта на

здравните грижи, а именно подобряване качеството на живот при деца с термична травма. Целта на дисертационното изследване е успешно постигната и всички поставени задачи са изпълнени. Изводите са ясно формулирани, представени точно и изчерпателно. Достигнатите приноси имат значима научна и практическа стойност. Предоставените ми материали са достатъчни за покриване на критериите и изискванията на НАЦИД.

Всичко това ми дава основание убедено да дам положителна оценка и считам, че дисертационният труд на Кичка Димитрова Трендафилова отговаря на всички изисквания за присъждане на научна и образователна степен "Доктор" по научна специалност „Управление на здравните грижи“, професионално направление 7.4. Обществено здраве от област на виеше образование 7. Здравеопазване и спорт.

Заличено на основание чл. 5,
§1, б. „В“ от Регламент (ЕС)
2016/679

10.05.2024 г.

Гр. Русе

.....
Доц. Иринка Христова, д.оз